

jo betale Gildet; saa gør det ikke saa nøje, om der paalægges dem en Udgift her og der; og saa kunne de jo endda kalde sig humane og kaste et Slags forsonende Skær over deres Brandskatning af os andre. Men en anden Sag er det, naar de forlange, at en Lov for Fabrikvirksomheden ogsaa skal omfatte Landbruget. At vi skulle betale Gildet for de andre, ere vi vant til, men at vi saa ogsaa selv skulde generes af disse Bestemmelser, det ville vi dog egentlig gerne være fritagne for. Lovforslaget, saaledes som det blev forelagt, undtog jo Landbrug, Skovbrug og Fiskeri, fordi den Tanke dog endnu ikke var kommen op, at det skulde være sundhedsfarligt at arbejde i det danske Landbrug eller Fiskeri. Men nu kan det ikke undtages fra Loven. Det skulde altsaa være sundhedsfarligt at arbejde ved det danske Landbrug? Men er det ikke det sundeste og bedste at opholde sig i den friske Luft, der er alle Bacillers værste Fjende? Det ser underligt ud, at vi skulle have Landbruget ind under en saadan Lov. Saa er det ganske vist sagt: Ja, men det sker da heller ikke, hvis ikke Kommunalbestyrelsen tiltræder det. Ja, man ved næsten ikke, hvad der kan ske i den Retning. Disse Sundhedsvedtægter, som det nu en Gang er kommet i Mode at oprette, indeholde de forfærdeligste Ting. Man skulde ikke tro, at man kunde faa Sundhedsvedtægter som dem, man har i Kjøbenhavn, der forbyde Indførsel af gode, sunde Levnedsmidler. Man kunde nævne mange Tilfælde, hvor Sundhedsvedtægterne have lavet Dumheder, som dog ere tiltraadte af Kommunalbestyrelsen. Saa trøster man sig med, at i Kommunalbestyrelserne ville de højstbeskattede Vælgere varetage Landbrugets Tarv. Alt det er for mig ikke nogen Borgen. Jeg hører ikke til dem, der krybe i Ly bag de højstbeskattede Vælgere. Vi ønske — det have vi her i Salen sagt — at faa Kommunalbestyrelserne frit valgte af alle fri Borgere som Vælgere i Kommunen, men det er jo slet ikke udelukket, og under de nuværende Forhold kan det ikke være udelukket den Dag i Dag, at mange Pladser som Odder, Struer og lignende store Kommuner, hvor Industri, Handel og Haandværk kunne beherske de kommunale Raad, kunne faa Sundhedsvedtægter, der gribe aldeles forstyrrende ind i Landbrugets Virksomhed. I det hele taget ynder jeg slet ikke, at Kommunalbestyrelserne skulle give disse specielle Love. Hvorfor skal der herske en Lov i en Kommune, en anden i den anden?

Danmark er jo ikke et større Samfund, end at vi godt kunne have fælles Love for alle Kommuner, hvor det gælder almen-samfundsnyttige Øjemed. Der er ikke Spor af Mening i, at fordi en Kommune finder paa at indføre visse særlige Ting, skal det være den tilladt, medens det ikke gælder i en anden Kommune. Det er meget godt med det lovpriste, kommunale Selvstyre, men derfor er der ingen Mening i at have en hel Mængde vilkaarlige Love rundt omkring i Kommunerne. Derfor ønsker jeg, at mit og fleres Ændringsforslag om, at Landbruget, som det oprindeligt var Tilfældet i Regeringens Forslag, ikke skal medregnes i denne Lov, skal vedtages her i Tinget.

Det andet Ændringsforslag, som jeg heller ikke har kunnet følge Flertallet i, er det om Kvinderne. Jeg har for øvrigt ikke været noget meget virksomt Medlem af Udvalget, fordi jeg, som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag sagde, med Hensyn til denne Sag ikke har Interesse for andre end Børnene, Skolebørnene; men jeg har altid hævdet, at jeg ikke vilde være med til at give Undtagelsesbestemmelser for Kvinderne, og vi have i Udvalget flere Steder, hvor der var Tale om voksne Kvinders Arbejde, strøget de paagældende Bestemmelser. Men der er blevet gjort en Undtagelse med Hensyn til Barselkvinder. Jeg kan ikke se, hvad Barselkvinder og Fabriktilsyn have med hinanden at gøre. Det er jo ikke i Egenskab af Arbejdersker paa Fabrikker, men det er i Egenskab af, at de føde Børn, at de komme med her; men dette sidste er jo noget, som alle Kvinder her i Landet kunne komme til, lige saavel Grosserer- og Godsejerfruer som de Koner, der gaa paa Fabrikker. Og hvorfor skal det, naar der er Tale om at beskytte Kvinder, ikke være nødvendigt at beskytte dem alle? Naar man skal beskytte nogle, hvorfor skulle saa ikke alle fødende Kvinder beskyttes? Hvorfor saa ikke vedtage en Lov med Forbud imod, at nogen Kvinde maatte staa op før den og den Dag efter en Barselaffære? Det var der dog Lighed og System i. Men ganske vilkaarlig at undtage enkelte Kvinder og sige, at de ikke maa rejse sig, før de møde med Attest fra en offentlig ansat Læge, gaar jeg ikke med til. I Parentes bemærket: Hvad forstaas der ved en offentlig ansat Læge? Det vilde paa Landet kunne blive en ganske artig Udgift, hvis vi skulde hente Distriktslægen 2—3 Mil ud til en Fabrik, hvor der arbejder Kvinder. Men selv om vi se bort fra Udgiften, er